

Pravidlá kresťanského života - Rim. 12,9-11.13

Rim 12,9-11 - „⁹ *Láska nech je nepokrytecká. Nech sa vám oškliví zlé, a pridržajte sa dobrého.* ¹⁰ *V bratskej láske buďte navzájom naproti sebe nežní, v úcte jedni druhých predchádzajúci,* ¹¹ *v prácach nie leniví, duchom vrúci, Pánovi slúžiaci,*“ (Roh)

„⁹ *Láska nech je nepokrytecká. Sprotivte si zlo, pridržajte sa dobra.* ¹⁰ *Buďte si navzájom oddaní v bratskej láske, predbiehajte sa navzájom v úctivosti.* ¹¹ *Nebuďte leniví v horlivosti. Dajte sa rozohňovať Duchom. Služte Pánovi.*“ (SEkP)

¹¹ „*V horlivosti neochabujte, služte Pánovi s vrúcnosťou a zápalom.*“ (NPK)

Úvod:

Názov dnešného kázania „Pravidlá kresťanského života“ som prevzal z listu ap. Pavla Rimanom, z nadpisu 2. časti 12. kapitoly (SEkP). Prof. Roháček tento oddiel nazýva Cnosti veriacich v Krista. Pre bežný život sú dôležité písané resp. nepísané pravidlá (nie zákony), ktoré určujú ľudské správanie v určitých situáciách.

Tí, čo chodili nedávno do školy si určite spomenú, že touto problematikou sa zaoberá predmet nazvaný etika. Preberá sa tam výchova k sociálnemu cíteniu, hovorí sa o rozvoji komunikačných zručností, zdôrazňuje význam pozitívneho hodnotenia seba i druhých, etické normy a pod.

Slovo etika pochádza z gréckeho *ethos*, čo v preklade znamená zvyk, názor, charakter, spôsob myslenia. Etika je súhrn pravidiel správania sa v danej spoločnosti a keďže pre každú profesiu či odbor sú tieto pravidlá iné, menia sa aj uplatňované morálne normy čiže etický kódex.

Vo všeobecnosti možno povedať, že etika je filozofickým uvažovaním o tom, čo je a čo nie je dobré ľudské konanie. Inými slovami, čo jednotliví ľudia, či spoločenstvá považujú za dobré - správne. No nejde len o to, aby sme vedeli, čo je morálne dobré, ale aby sme podľa toho aj žili. Určite ste sa stretli aj s výrazom kresťanská etika.

Kresťanská etika stojí na základoch, ktoré sú uvedené v Písme - sú to dve najväčšie prikázania, uvedené v SZ, ktoré cituje aj Pán Ježiš a ktoré znejú:

- „Milovať budeš Hospodina, svojho Boha, celým srdcom a celou dušou a celou silou.“ (Dt 6,5)
- „Miluj svojho blížneho ako seba samého.“ (Lv 19,18)

Tieto dve kategórie „všeobecná etika“ a „kresťanská etika“ aj keď sú postavené na rôznych princípoch majú niektoré prvky spoločné. Napr. zákaz zabíjania, kradnutia, svojvoľná pomsta alebo podvody, sobášne medzi príbuznými... Rozdiel je v tom, že zatiaľ čo všeobecná etika sa mení v závislosti od podmienok, situácie, či profesie, kresťanská etika je založená na princípoch, ktoré sa nemenia.

Praktický rozdiel je v niektorých oblastiach dosť výrazný. Niečo sa môže v našej spoločnosti pokladať za normálne (etické), ale podľa biblických princípov je to neprijateľné.

Ap. Pavol píše veriacim do Ríma praktické pravidlá, ako sa správať v bežnom živote. Dnes sú tieto pravidlá tak isto aktuálne ako pred 2000 rokmi a nazývame ich kresťanskou etikou.

Dnes sa chcem zamerať na 3 verše z 12. kap. listu Rimanom v časti Pravidlá kresťanského života (9 – 11. verš).

1. pravidlo v.9 - „Láska nech je nepokrytecká“

V gréčtine slovo „*hypokrites*“ bolo divadelným výrazom pre „rozprávanie za maskou“. To, čo chce ap. Pavol povedať je, že láska nesmie byť falošná, hraná len navonok.

Príklady z Písma:

Ježiš často oslovoval farizejov a zákonníkov „pokrytci“- Mt 22.,23. kap. Dôvodom bolo to, že títo ľudia – duchovní vodcovia národa - konali síce skutky, ktoré predpisoval zákon, ale len preto, aby ich ľudia videli a tým si získavali u zástupov vážnosť. Inými slovami „hrali divadlo“ pred obyčajným ľudom.

Tento problém sa však vyskytoval aj u nasledovníkov Pána Ježiša. Ap. Pavol karhá Petra za pokrytecko: **Gal 2,11-14** - **11** *Ale keď prišiel Kéfas do Antiochie, zoči-voči som sa postavil proti nemu, lebo si zaslúžil pokarhanie.* ¹² *Kým neprišli niektorí od Jakuba, jedával s pohanmi. Ale keď prišli, odľahoval sa a oddeľoval, lebo sa bál tých, čo boli z obriezky.* ¹³ *A s ním sa pretvarovali aj ostatní Židia, takže sa dal aj Barnabáš strhnúť ich pokrytečtom.* ¹⁴ *Keď som videl, že nepostupujú priamo, podľa pravdy evanjelia, povedal som Kéfasovi pred všetkými: „Keď ty, Žid, žiješ pohansky, a nie po židovsky, ako to, že nútiš pohanov žiť po židovsky?!“*

Petrovo správanie muselo byť dosť okaté, keď to ap. Pavol spomína v liste do Galácie. Ap. Peter chcel byť za dobre aj s bývalými pohanmi, teraz kresťanmi, ale tiež so Židmi, ktorí prijali Mesiáša. Je to ako sedieť na dvoch

stoličkách, či nechať si otvorené zadné dvierka. Navonok robíme niečo iné, ako to myslíme vo vnútri a to nie je správne.

Aká je to nepokrytecká láska?

Celý život Pána Ježiša tu na zemi svedčí o takejto láske. To, k čomu nás Boh vyzýva je sebaobetavá láska - agapé, ktorá ide ďaleko za hranice povrchného správania a robenia niečo len naoko. Takáto láska je dôležitou

charakteristikou veriacich, je doslova poznávacím znamením kresťanov:

Jn 13,34-35. – ³⁴ „Nové prikázanie vám dávam, aby ste sa navzájom milovali; ako som ja miloval vás, aby ste sa aj vy navzájom milovali.“ ³⁵

„Podľa toho všetci poznajú, že ste moji učeníci, ak budete mať lásku jeden k druhému.“ - **láska je základom Božieho charakteru.**

Pravá, úprimná láska sa prejaví predovšetkým na ovocí, ktoré prinášame v bežnom živote a mnohokrát netreba ani slovné kázanie. Pravá láska však vyžaduje vždy priniesť určitú obeť, buď väčšiu alebo menšiu. Stojí nás to čas, peniaze, osobné úsilie a nepohodlie. Niekedy potrebujú pomoc naši blížni, ktorým slúžime celkom radi, a inokedy sú to zase naši „blížni“, s ktorými máme nejaké nedoriešené otázky a tým sa obeť prinášajú oveľa ťažšie. Ak moje kresťanstvo stojí na Pánu Ježišovi, som jeho nasledovníkom, tak žiadnu obeť nebudem pokladať za príliš veľkú, ak je tu, čo i len malá šanca, aby môj blížny bol zachránený pre Božie kráľovstvo.

Najlepším príkladom je Pán Ježiš – to ako žil, čo robil bolo názorným príkladom toho, čo by sme mali robiť aj my, aby ľudia okolo nás mohli poznať princípy Božieho kráľovstva.

Príklad z knihy **Každý má šancu** – Topánky (str.16)

Na biblickú konferenciu, ktorú v Massachusetts usporiadal Dwight L. Moody (významný americký kazateľ, evanjelista a vydavateľ 19. stor.) prišla veľká skupina európskych pastorov. V Európe bolo vtedy zvykom, že hoteloví hostia si večer vyzuli topánky a nechali ich pred dverami. Personál im ich cez noc vyčistil. Ale táto konferencia sa konala v Amerike a tam takýto servis nerobili.

Keď v ten večer Moody prechádzal chodbou, uvidel pred dverami vyložené topánky. Rozhodol sa že svojich kolegov neprivedie do rozpakov a tak pozbieral topánky a vo svojej izbe ich všetky vyčistil a vyleštil. Nečakaný príchod priateľa, ktorý ho pri tejto práci pristihol, odhalil celé tajomstvo.

Keď ráno vyšli hostia zo svojich izieb, pred dverami ich čakali vyleštené topánky. Nikdy by sa to nedozvedeli, kto to urobil, keby ho neprezradil jeho priateľ.

Táto epizóda ukazuje, že D.L.Moody bol muž s láskavým a slúžiacim srdcom. To bolo základom jeho skutočnej veľkosti a dôvod, prečo bol pre Boha použiteľný.

Kto miluje Boha „...celým srdcom a celou dušou a celou silou.“ nemá zábrany slúžiť blížnemu svojmu.

2. pravidlo v.9 - „Sprotivte si zlo, pridržajte sa dobra“

Najlepším príkladom, ako sa dá sprotiviť zlu je Pán Ježiš. Celý jeho život, služba (pokúšanie na púšti) boli o odmietaní zla a plnení vôle jeho Otca.

Príklady z Písma:

Žid 11,24-26 – ²⁴ „Keď Mojžiš dospel, s vierou odoprel volať sa synom faraónovej dcéry. ²⁵ Volil radšej trpieť s Božím ľudom, než mať chvíľkový pôžitok z hriechu. ²⁶ a za väčšie bohatstvo pokladal Kristovo pohanenie ako poklady Egypta. Mal totiž na zreteli budúcu odmenu.“

- čo je v tomto prípade dobro a zlo?

Zlo – stať sa synom faraónovej dcéry; dobro – trpieť s Božím ľudom

Zlo býva lákavé a niekedy, podobne ako u Mojžiša, dobre zamaskované.

Zlo je tu symbolom diabla a na druhej strane dobro predstavuje Pána Boha.

Výraz „*pridržajte sa dobra*“ sa niekedy prekladá aj ako „*pevne sa držať*“ resp. „*byť prilepený*“.

Jakub vo svojom liste vyjadruje tú istú myšlienku inými slovami:

Jk 4,7 – „...*podriadte sa Bohu, ale vzoprite sa diabliovi...*“

- ak sa pevne držíme Pána Boha teda dobra, ľahšie rozoznáme pod vedením Duchu Svätého aj dobre zamaskované zlo - ľahšie odoláme pokušeniu diabla.

Stáva sa nám často, že kritickú situáciu riešime dobrým, láskavým slovom či skutkom alebo skôr vybuchneme ako sopka? Asi tušíme, že len samotná snaha odvdáčiť sa dobrým správaním za zlé, jednoducho nestačí – bez pôsobenia Duchu Svätého, bez moci zhora to nefunguje.

Príklad z Písma - Jozef v Egypte:

Jozef je spolu s Benjamínom miláčikom svojho otca Jákoba, čo sa jeho bratom vôbec nepáčilo. Pri jednej príležitosti, ho otec poslal skontrolovať bratov, ktorí pásli ovce na vzdialených pastvinách. Keď k nim ešte len prichádzal, jeho bratia sa rozhodli, že ho zabijú. Len Rúben sa za neho prihovril, aby ho nezabíjali, ale hodili do cisterny. Keď išla okolo karavána Izmaelitov do Egypta, bratia im predajú Jozefa za otroka. V Egypte ho kúpil veliteľ telesnej stráže Putifár. Až doteraz musel Jozef mlčky znášať zlo – nepravosť.

V dome Putifára sa Jozef dostáva do situácie, kedy sa prejaví jeho vzt'ah k dobru – Pánu Bohu a odmieta zlo. Putifárovej žene povie – *Ako by som mohol spáchať takú veľkú nepravosť a zhrešiť proti Bohu?! Za prejav takejto zásadovosti ide Jozef do väzenia, ale z kontextu príbehu to nevyzerá ako trest, ale je to skôr ochrana pred Putifárovou ženou.*

Pán Boh, sa aj tu k nemu priznal – stal sa dozorcom väzňov. Potom, ako vyloží faraónove sny, stane sa správcom v Egypte. Keď nastane neúroda a hlad, prídu do Egypta aj jeho bratia, Jozef ich vyskúša, ale potom sa im dá spoznať. Po smrti otca Jákoba sa Jozef opäť prejaví, ako Boží muž a aj keď jeho bratia majú obavy, ako sa k nim bude správať, Jozef povie - **Gn 50,2** - „*Vy ste proti mne osnovali zlo, Boh to však obrátil na dobro, aby som zachránil životy mnohých ľudí*“

Tu vidíme naplnenie Pavlovho doporučenia „*Nedaj sa premôcť zlému, ale dobrom premáhaj zlé.*“, i keď to bolo 1400 r. pred jeho napísaním.

Možno, že nie sme až tak náchylní konať zlo, ale ak sa nám deje krivda vtedy je ťažšie sa ovládať a k tomu, kto nám ubližuje sa správať férovo a priateľsky. Boh už vopred pripravil dobré skutky, ale rozhodnutie je na každom z nás, (Ef 2,10), **buď sa rozhodnem poslúchnuť hlas Ducha Svätého a konám dobro** (Pán Boh ho koná skrze mňa), **alebo podľahnem vplyvu zlého.**

3. pravidlo - v.10 - „*Buďte si navzájom oddaní v bratskej láske, predbiehajte sa navzájom v úctivosti.*“

Výraz „*v bratskej láske*“ je v tomto prípade zložený z dvoch výrazov pre lásku (fileo + storge), čo predstavuje kombináciu bratskej lásky s rodinnou láskou. Ap. Pavol tým naznačuje, že ako kresťania sme jedna duchovná rodina, kde hlavou je Kristus.

V Písme máme doslovný príkaz navzájom sa milovať **Jn 15,12.** – „*To je moje prikázanie, aby ste sa milovali navzájom tak, ako som vás miloval ja.*“ Ako členovia rodiny máme zachovávať určité pravidlá úctivosti, ale čo to znamená v praxi ... predbiehajte sa navzájom v úctivosti?

Úcta má dve formy :

- a) úcta v bežnom svete má obyčajne skrytú motiváciu – pohnútku:
 - úctu preukazujeme nadriadeným, aby nás odmenili,
 - zamestnancom, aby pracovali usilovnejšie,
 - bohatým, aby nám prispeli na naše dielo,
 - mocným, aby svoju moc použili pre naše dobro a nie proti nám a pod.
- b) úcta k druhým založená na Božích princípoch:
 - ako kresťania si vážime druhých ľudí nie preto, čo majú, alebo aké majú postavenie, ale preto čím sú. Sú stvorení na Boží obraz, sú Božie deti, sú kandidátmi Božieho kráľovstva a to je dostatočný argument na prejav úcty.

Príklady z Písma:

V liste **Fp 2,3,4** ap. Pavol vyjadril túto myšlienku inými slovami– „*Nič nerobte z ctižiadostivosti ani pre márnú slávu, ale radšej v pokore pokladajte iných za vyšších od seba a nevyhľadávajte iba svoje záujmy, ale aj záujmy druhých.*“

Pán Ježiš hovorí: Kto chce byť vodca, nech je ako služobník.

Pre nás dospelých je ťažké sa tomuto naučiť, ale Pavol aj Pán Ježiš nás k tomu vyzývajú, aby sme išli touto cestou. Majú s týmto problém aj deti?

Príklad z knihy Každý má šancu – Ubuntu (str.147)

Istý antropológ si zaumienil, že deti v jednom africkom kmeni naučí novú hru. K stromu položil kôš plný ovocia. Potom deťom povedal, že ktoré z nich dobehne ku košu ako prvé, vyhrá celý kôš ovocia.

Keď ich odštartoval, všetky deti sa chytili za ruky a bežali spolu. Potom si spolu sadli a tešili sa z ovocnej hostiny. Spýtal sa ich, prečo bežali všetky spolu, keď jedno z nich mohlo mať celý kôš ovocia len pre seba? Povedali mu: „Ubuntu. Ako môže byť jeden šťastný, keď všetci ostatní budú smutní?“

Ubuntu v jazyku xhosa znamená: Ja som, pretože my sme.

Ja som šťastný, pretože my sme šťastní ...

4. pravidlo - v. 11 - „*V horlivosti neochabujte, slúžte Pánovi s vrúcnosťou a zápalom.*“ (NPK) „*Nebuďte leniví v horlivosti, držte si svoje duchovné nadšenie slúžiac Pánovi.*“ (NIV)

Čo nám chce ap. Pavol týmto povedať?

Príklad z Písma:

Tit 2,14. – „*On vydal za nás seba samého, aby nás vykúpil z každej nepravosti a aby si očistil svoj vyvolený ľud, ktorý sa horlivo usiluje o dobré skutky.*“ - horlivosť, zanietenosť sa často prejavuje skutkami lásky.

- Pán Ježiš zanietene (horlivo) pracoval na predstavení plánu záchrany.

Aj ap. Pavol bol horlivý /zanietený pri zvestovaní evanjelia.

Sme aj my horliví v službe pre Pána, ako sa to prejavuje?

Slúžime Pánovi s nadšením, radostne, alebo len tak občas, tak trochu?

Čo obyčajne schladí našu horlivosť, nadšenie v službe pre Pána?

(je to nezaujím, odpor, kritika, alebo životné skúšky, choroba, problémy v zamestnaní, v rodine,...)

Milá setra, milý brat,

Pred pár týždňami bola v Liečebni pre dlhodobo chorých v Štiavničke jedna naša sestra. Vo VN jej operovali bedrový kĺb a po týždni ju previezli do spomínaného ústavu. Takže bola vlastne imobilná a prispievala k tomu aj jej nadmerná hmotnosť. Aby to nemala také jednoduché dostala aj zápal priedušiek a tiež zápal dolnej končatiny – ružu. Aj keď sme sa spolu s manželkou za ňu modlili, z môjho pohľadu to na začiatku vyzeralo ako zúfalá a neriešiteľná situácia. Ale stačilo malé zlepšenie jej zdravotného stavu a už bola ochotná s nadšením rozprávať o Pánu Ježišovi svojej novej spolubývajúcej. Pri prvej príležitosti ma aj prosila, aby som jej doniesol nejakú našu literatúru na darovanie. Jej nadšenie v službe pre Pána nemohla schladieť ani neľahká situácia, v ktorej sa nachádzala.

Tu som si uvedomil, že Pán nám dáva v každej situácii príležitosť, aby sme o ňom svedčili, a je len na každom z nás, či sa rozhodneme ponúkanú možnosť využiť.

Amen